

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์

พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรให้มีข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๔/๑ มาตรา ๕๑ วรรคสอง และมาตรา ๖๘
แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๘ ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบ
ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาออกข้อกำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อกำหนดนี้เรียกว่า “ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีพิจารณาคดี
ทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ข้อกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อกำหนดนี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่นและที่ได้บัญญัติไว้ใน
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

“ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรมหรือผู้พิพากษาที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ศาลยุติธรรมที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่

“เอกสาร” หมายความว่า บรรดาเอกสารในสำนวนความ เช่น รายงานและเอกสารที่ส่งต่อศาล
หรือศาลทำขึ้น คำพิพากษา คำสั่ง คำสั่งชี้ขาดคดี พยานเอกสาร แผนที่ ภาพถ่าย ภาพถ่ายพยานวัตถุ
คำบังคับ หมายถึงบังคับคดี และให้หมายความรวมถึงหลักฐานการรับจ่ายเงินที่เกี่ยวกับคดี

“ข้อความ” หมายความว่า เรื่องราว หรือข้อเท็จจริง ไม่ว่าจะปรากฏในรูปแบบของตัวอักษร
ตัวเลข เสียง ภาพ หรือรูปแบบอื่นใดที่สื่อความหมายได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ

“อิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการ
ทางแม่เหล็ก หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีต่าง ๆ เช่นว่านั้น

“ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ข้อความที่ได้สร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือ
ประมวลผลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

“ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า อักษร อักษรระ ตัวเลข เสียง หรือสัญลักษณ์อื่นใด
ที่สร้างขึ้นให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งนำมาใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดง
ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของ
ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น และเพื่อแสดงว่าบุคคลดังกล่าวยอมรับ
ข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“เจ้าของลายมือชื่อ” หมายความว่า ผู้ซึ่งถือข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นในนามของตนเองหรือแทนบุคคลอื่น

“ระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ระบบงานของศาลเพื่อรองรับการยื่น ส่ง และรับคำฟ้อง คำคู่ความ คำสั่งศาล หมายเรียก หมายอื่น ๆ รวมทั้งเอกสารทางคดีในรูปแบบข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ตามที่กำหนดไว้ในประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม

“สื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า สื่อบันทึกข้อมูลหรือสารสนเทศใด ๆ ที่ใช้วิธีการ ทางอิเล็กทรอนิกส์โดยการประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใด ในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการทางแม่เหล็ก หรือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีการต่าง ๆ เช่นว่านั้น

“การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การประชุมที่ได้กระทำผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมดไม่จำเป็นต้องอยู่ในที่ประชุมแห่งเดียวกัน ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมสามารถประชุม ปรึกษาหารือและแสดงความคิดเห็นระหว่างกันได้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

“ประธาน” หมายความว่า ประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค ประธานศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ประธานแผนกคดีในศาลฎีกา ประธานแผนกคดีในศาลอุทธรณ์ ประธานแผนกคดีในศาลอุทธรณ์ภาค และรองประธานศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ

“การประชุม” หมายความว่า การประชุมใหญ่หรือการประชุมแผนกคดีในศาลชั้นอุทธรณ์ และศาลฎีกา เพื่อพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายหรือปัญหาอื่นใดที่ประธานเห็นสมควร หรือกรณีที่มี กฎหมายกำหนดว่าต้องได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

“เลขานุการ” หมายความว่า ข้าราชการตุลาการซึ่งประธานกำหนดให้ทำหน้าที่เลขานุการ ในการประชุม

“ผู้เข้าร่วมประชุม” หมายความว่า ประธาน องค์ประชุม เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการ หรือข้าราชการตุลาการซึ่งประธานมีคำสั่งให้เข้าประชุม และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งต้องชี้แจง แสดงความคิดเห็นต่อการประชุม

“ความมั่นคงปลอดภัย” หมายความว่า การดำรงไว้ซึ่งความลับ (confidentiality) ความถูกต้อง ครบถ้วน (integrity) และสภาพพร้อมใช้งาน (availability) ของระบบควบคุมการประชุม รวมทั้ง คุณสมบัติอื่น ได้แก่ ความถูกต้องแท้จริง (authenticity) ความรับผิดชอบ (accountability) การห้าม ปฏิเสธความรับผิดชอบ (non-repudiation) และความน่าเชื่อถือ (reliability) ของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องหรือเกิดจากการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

“ระบบควบคุมการประชุม” หมายความว่า ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และ/หรืออุปกรณ์สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ใด ๆ ทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย และมีการสื่อสารข้อมูลกันโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ/หรือการโทรคมนาคม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมสามารถเข้าถึงและใช้งานสำหรับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ไม่ว่าจะเป็นการประชุมด้วยเสียงหรือทั้งเสียงและภาพ

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๔ เพื่อให้การดำเนินกระบวนการพิจารณาเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม เมื่อศาลเห็นสมควรหรือคู่ความร้องขอ ศาลอาจกำหนดให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาด้วยวิธีการตามข้อกำหนดนี้ โดยคำนึงถึงความสะดวกและประหยัดสำหรับคู่ความที่ยังไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีด้วย ทั้งนี้ ประเภทคดี หลักเกณฑ์และวิธีการ ให้เป็นไปตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมประกาศกำหนด

ข้อ ๕ ศาลอาจสั่งให้คู่ความที่ดำเนินกระบวนการพิจารณาผิดระเบียบหรือผิดหลงทำการแก้ไขให้ถูกต้องได้ภายในระยะเวลาและเงื่อนไขที่ศาลเห็นสมควรกำหนด เว้นแต่ข้อผิดระเบียบหรือผิดหลงดังกล่าวเกิดจากความไม่สุจริตของคู่ความฝ่ายนั้น

ข้อ ๖ ระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดนี้หรือตามที่ศาลกำหนด เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความร้องขอ ศาลมีอำนาจยื่นหรือขยายได้ตามความจำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ข้อ ๗ การยื่น ส่ง หรือรับเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์หรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดทำขึ้นตามข้อกำหนดนี้ อาจดำเนินการโดยทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดหรือวิธีการใด ๆ ก็ได้ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการให้เป็นไปตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมประกาศกำหนด

ข้อ ๘ เอกสารที่ได้ยื่น ส่ง และรับทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ถือว่าเป็นเอกสารที่ได้จัดทำในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อกำหนดนี้

เอกสารที่จัดทำในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อกำหนดนี้ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการรวบรวมและเก็บรักษาเอกสารนั้นตามวิธีการที่กำหนดในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการจัดทำสารบบความ สารบบคำพิพากษา และการรวบรวมเก็บรักษาเอกสารในสำนวนความในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๒

สิ่งพิมพ์ออกของเอกสารตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ถือว่าเป็นสำเนาที่ได้รับรองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้แทนต้นฉบับได้

หมวด ๒

การจัดทำเอกสารในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๙ ภายใต้บังคับข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความ และเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ศาล คู่ความ หรือผู้เกี่ยวข้อง อาจจัดทำเอกสารในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นต้องสามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง และให้ถือเป็นต้นฉบับและถือว่าได้ทำเป็นหนังสือตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งกำหนด

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ต้องลงลายมือชื่อในเอกสารในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ อาจใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือให้ถือว่าได้มีการลงลายมือชื่อแล้ว ถ้า

(๑) ใช้วิธีการที่สามารถระบุตัวเจ้าของลายมือชื่อ และสามารถแสดงเจตนาของเจ้าของลายมือชื่อเกี่ยวกับข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และ

(๒) ใช้วิธีการในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(ก) วิธีการที่เชื่อถือได้โดยเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสร้างหรือส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์แวดล้อมทั้งปวง รวมถึงข้อตกลงใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือ

(ข) วิธีการอื่นใดที่สามารถยืนยันตัวเจ้าของลายมือชื่อ และสามารถแสดงเจตนาของเจ้าของลายมือชื่อตาม (๑) ได้ด้วยวิธีการนั่นเองหรือประกอบพยานหลักฐานอื่น

ข้อ ๑๑ เมื่อศาลสั่งให้มีการดำเนินกระบวนการพิจารณาตามข้อ ๔ แล้ว ถ้า

(๑) กรณีที่คู่ความไม่สามารถจัดทำเอกสารในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้คู่ความจัดทำเป็นกระดาษเพื่อใช้แทนรูปแบบดังกล่าว กรณีนี้หากศาลเห็นว่าข้ออ้างนั้นไม่มีเหตุอันสมควร ศาลอาจปฏิเสธการรับเอกสารนั้นก็ได้

(๒) มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน คู่ความอาจยื่นเอกสารที่เป็นกระดาษต่อศาลได้ แต่คู่ความยังคงมีหน้าที่แปลงเอกสารนั้นในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อยื่นผ่านระบบที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนด โดยเร็ว กรณีนี้ถ้าคู่ความไม่ยื่นเอกสารผ่านระบบดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันสมควร ศาลอาจปฏิเสธการรับเอกสารนั้นก็ได้

(๓) คู่ความต้องจัดทำเอกสารในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้มีข้อความที่ถูกต้องตรงกันกับเอกสารต้นฉบับ ในกรณีที่ข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์และในเอกสารต้นฉบับแตกต่างกัน ศาลอาจปฏิเสธการรับเอกสารนั้นก็ได้

(๔) คู่ความอาจมอบหมายให้บุคคลอื่นเป็นผู้ยื่นเอกสารผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์แทนได้ โดยให้ถือว่าคู่ความดังกล่าวยอมรับความถูกต้องสมบูรณ์ของเอกสารที่ยื่นต่อศาลแล้ว

ข้อ ๑๒ รายงานกระบวนการพิจารณาที่จัดทำในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หากได้กระทำต่อหน้าคู่ความหรือพยานที่อยู่ในห้องพิจารณาหรือถือได้ว่าได้อยู่ในห้องพิจารณาในการพิจารณาโดยระบบการประชุมทางจอภาพ เมื่อศาลได้อ่านรายงานกระบวนการพิจารณาให้คู่ความหรือพยานได้รับฟังและคู่ความหรือพยานดังกล่าวได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานศาลยุติธรรมประกาศกำหนด ให้ถือว่าบุคคลนั้นได้ทราบและลงลายมือชื่อในรายงานกระบวนการพิจารณานั้นแล้ว

หมวด ๓

การนั่งพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๑๓ ศาลอาจกำหนดให้มีการนั่งพิจารณาและบันทึกคำเบิกความพยานโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม โดยต้องไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีของคู่ความลดน้อยลง ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการให้เป็นไปตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมประกาศกำหนด

ข้อ ๑๔ การบันทึกคำเบิกความพยานโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งคู่ความหรือพยานสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ ศาลไม่จำเป็นต้องอ่านคำเบิกความให้พยานฟังอีก

กรณีศาลเป็นผู้บันทึกคำเบิกความพยานเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบตัวอักษร (Text file) หากคู่ความหรือพยานไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ ศาลต้องอ่านคำเบิกความให้พยานฟัง

เมื่อศาลเห็นสมควร อาจสั่งให้เจ้าหน้าที่จัดทำสิ่งพิมพ์ออกของบันทึกคำเบิกความพยานทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อเก็บไว้เป็นสำนวนของศาล หรือเพื่อการอื่นใดก็ได้

หมวด ๔

การรับฟังพยานหลักฐาน

ข้อ ๑๕ ห้ามมิให้ปฏิเสธการรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาคดีตามกฎหมายเพียงเพราะเหตุว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ในการชี้แจงนำพยานหลักฐานว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จะเชื่อถือได้หรือไม่เพียงใดนั้น ให้พิเคราะห์ถึงความน่าเชื่อถือของลักษณะหรือวิธีการที่ใช้สร้าง เก็บรักษา หรือสื่อสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ลักษณะหรือวิธีการเก็บรักษา ความครบถ้วน และไม่มีการเปลี่ยนแปลงของข้อมูล ลักษณะ หรือวิธีการที่ใช้ในการระบุหรือแสดงตัวผู้ส่งข้อมูล รวมทั้งพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวง

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การใดต้องทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือหรือมีเอกสารมาแสดง หรือกำหนดผลทางกฎหมายกรณีไม่ทำเป็นหนังสือ ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ หรือไม่มีเอกสารมาแสดง ถ้าได้มีการจัดทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง ให้ถือว่าข้อความนั้นได้ทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือหรือมีเอกสารมาแสดงตามที่กฎหมายกำหนด

ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีการปิดอาคารแอสตัมป์ หากได้มีการชำระเงินแทนหรือดำเนินการอื่นใดด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่าหนังสือ หลักฐานเป็นหนังสือ หรือเอกสาร ซึ่งมีลักษณะเป็นตราสารนั้นได้มีการปิดอาคารแอสตัมป์และขีดฆ่าตามกฎหมายนั้นแล้ว ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ให้เป็นไปตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมประกาศกำหนด

ข้อ ๑๗ ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้นำเสนอหรือเก็บรักษาข้อความใดในสภาพที่เป็นมาแต่เดิม อย่างเอกสารต้นฉบับ ถ้าได้นำเสนอหรือเก็บรักษาในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ ในการรักษาความถูกต้องของข้อความตั้งแต่การสร้างข้อความเสร็จสมบูรณ์ และสามารถแสดงข้อความนั้น ในภายหลัง ให้ถือว่าได้มีการนำเสนอหรือเก็บรักษาเป็นเอกสารต้นฉบับตามกฎหมายแล้ว

ข้อ ๑๘ พยานเอกสารและพยานวัตถุที่คู่ความประสงค์จะอ้างอิง ให้ยื่นในรูปแบบข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ และให้ถือว่าพยานเอกสารและพยานวัตถุดังกล่าว เป็นต้นฉบับหรือเอกสารเทียบเท่าฉบับเดิม

กรณีการยื่นพยานเอกสารตามวรรคหนึ่ง คู่ความไม่ต้องส่งสำเนาให้คู่ความฝ่ายอื่น เว้นแต่ คู่ความฝ่ายนั้นไม่อาจเข้าถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้

หมวด ๕

คำพิพากษา

ข้อ ๑๙ เมื่อเสร็จการพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ศาลทำคำพิพากษาหรือคำสั่ง และลงลายมือชื่อในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ตามวิธีการที่สำนักงานศาลยุติธรรมประกาศกำหนด และให้ถือว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งได้ทำเป็นหนังสือและลงลายมือชื่อตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง มาตรา ๑๔๑ แล้ว

การทำความเห็นแย้ง รวมทั้งการจดแจ้งเหตุกรณีและผู้พิพากษาลงลายมือชื่อในคำพิพากษา หรือคำสั่งไม่ได้ ให้ใช้วิธีการตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

การอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๐ (๓) เว้นแต่จะได้ปฏิบัติตามวิธีการที่สำนักงานศาลยุติธรรม ประกาศกำหนด

หมวด ๖

การประชุมในศาลชั้นอุทธรณ์และศาลฎีกาโดยวิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๒๐ ในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่อาจจัดการประชุมตามวิธีการปกติ เมื่อประธานเห็นสมควร จะกำหนดให้ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และให้มีผลเช่นเดียวกับการประชุมตามวิธีการที่บัญญัติ ไว้ในกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

เมื่อประธานกำหนดให้ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่ง ให้เลขานุการแจ้งผู้เข้าร่วมประชุมทราบล่วงหน้าว่าการประชุมครั้งนั้นจะกระทำผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับระบบควบคุมการประชุมและวิธีการที่ใช้ในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๒๑ การจัดประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างน้อยต้องมีกระบวนการ ดังต่อไปนี้

(๑) การแสดงตนของผู้เข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก่อนการประชุม

(๒) การสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์กันได้สองทางด้วยเสียงหรือทั้งเสียงและภาพ

(๓) การเข้าถึงเอกสารประกอบการประชุมของผู้เข้าร่วมประชุม

(๔) การลงคะแนนของผู้เข้าร่วมประชุมที่มีสิทธิลงคะแนน ทั้งการลงคะแนนโดยเปิดเผย และการลงคะแนนลับ

(๕) การจัดเก็บข้อมูลหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งรวมถึงการบันทึกเสียง หรือทั้งเสียงและภาพ แล้วแต่กรณี ของผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนตลอดระยะเวลาที่มีการประชุม

(๖) การจัดเก็บข้อมูลจราจรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนไว้เป็นหลักฐาน

(๗) การแจ้งเหตุขัดข้องในระหว่างการประชุม

(๘) มาตรการรักษาความปลอดภัยเพื่อป้องกันมิให้บุคคลที่ไม่มีสิทธิร่วมประชุมรู้หรือล่วงรู้ถึงข้อมูลการประชุมในเรื่องลับ ทั้งเอกสารประกอบการประชุม ข้อมูลที่นำเสนอในระหว่างการประชุม หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องลับ

ข้อ ๒๒ หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัย ให้เป็นไปตามที่ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมกำหนด

หมวด ๗

อุทธรณ์และฎีกา

ข้อ ๒๓ ข้อกำหนดนี้ให้ใช้บังคับแก่การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีในชั้นอุทธรณ์และฎีกา โดยอนุโลม

หมวด ๘

อื่น ๆ

ข้อ ๒๔ ให้สำนักงานศาลยุติธรรมจัดให้มีระบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับศาลในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดนี้ ระบบดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม โดยต้องจัดให้มีระบบฐานข้อมูลที่มีความมั่นคงปลอดภัยและมีพื้นที่เพียงพอต่อการจัดเก็บข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามข้อกำหนดนี้ รวมทั้งจัดให้มีระบบสำรองข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (Backup) และระบบการกู้คืนข้อมูล (Data recovery) ที่เหมาะสม

ข้อ ๒๕ หากเจ้าหน้าที่พบว่ามีความเสี่ยงที่จะเกิดความไม่มั่นคงปลอดภัยในการใช้ระบบตามข้อกำหนดนี้หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น เจ้าหน้าที่อาจดำเนินการปิดระบบดังกล่าวเป็นการชั่วคราวได้ทันที เพื่อซ่อมแซม บำรุงรักษา หรือรักษาความปลอดภัยของระบบ โดยปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม

ข้อ ๒๖ กรณีมีปัญหาต้องวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับการใดในข้อกำหนดนี้ ให้ศาลเป็นผู้พิจารณาสั่ง

ข้อ ๒๗ ให้สำนักงานศาลยุติธรรมออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดนี้

ในกรณีจำเป็นต้องมีวิธีการใดในทางธุรการเพื่อให้การปฏิบัติตามข้อกำหนดนี้เป็นไปโดยเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น

ข้อ ๒๘ เมื่อศาลใดมีความพร้อมที่จะดำเนินการตามข้อกำหนดนี้ ให้ออกประกาศของศาลแจ้งให้ทราบทั่วกันและอาจกำหนดแนวทางปฏิบัติของศาลนั้นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อกำหนดนี้

ข้อ ๒๙ ข้อกำหนดนี้ให้ใช้กับคดีอื่นที่มีกฎหมายบัญญัติให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งไปใช้บังคับโดยอนุโลมด้วย

ข้อ ๓๐ ให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้รักษาการตามข้อกำหนดนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

ไสลเกษ วัฒนพันธุ์

ประธานศาลฎีกา